

WIL JE MET MIJ RUILEN?

Uitleg sorteertaak

De sorteertaak is een leuke actieve manier van het verwerken van een tekst. Bovendien is uit onderzoek gebleken dat kinderen veel intensiever met de inhoud van de tekst bezig zijn, waardoor ze de verbanden tussen tekstdelen ook ontdekken. Zo versterken ze hun eigen leerproces én dat van de ander. Je kunt deze werkvorm ook coöperatief inzetten. Door actief bezig te zijn, actief te denken en te overleggen helpt het kinderen om vragen bij een tekst makkelijker te beantwoorden. Leerlingen kunnen individueel of per groepje hun sorteertaak toelichten en/of presenteren.

1. De kinderen lezen individueel de tekst. (evt. met markeren of aantekeningen maken.)
2. Vervolgens knippen ze de woorden die onderaan de tekst in de hokjes staan, los.
3. Daarna gaan ze de woorden die bij elkaar horen in groepjes zetten. Dit kan iedere leerling individueel doen maar ze kunnen ook per groepje 1 blad maken.

Let op: ze mogen zelf bepalen hoeveel groepjes ze maken.

Het moet wel gerelateerd zijn aan de tekst.

4. Er staan ook lege vakjes waarin ze zelf woorden kunnen schrijven die ze belangrijk vinden.
5. Als ze dat hebben gedaan, vertellen ze aan iemand anders of een ander groepje of aan de hele klas waarom ze het op die manier hebben gegroepeerd.

WIL JE MET MIJ RUILEN?

De kolibrievlinder in de Nederlandse tuin

Door de zachte winters worden exotische trekvlinders steeds vaker in Nederland gespot. Een ervan is de kolibrievlinder. De naam zegt het al: hij lijkt op een kolibrie. Je herkent hem aan zijn snelle vlucht, dan zie je een oranjebruine vlek voorbij zoeven. Leer meer over deze prachtige nachtvlinders en trek ze naar je tuin.

Waarneming kolibrievlinders in Nederland

Tot 2003 was de kolibrievlinder (*Macroglossum stellatarum*) een schaarse trekvlinder in ons land. Elk jaar werden er hoogstens tientallen gemeld. De vlinder houdt van warmte, en klimaatverandering zorgt daarom voor steeds meer waarnemingen van kolibrievlinders. In het uitzonderlijk warme 2018 werden er zelfs zeventuizend kolibrievlinders gemeld. De kans wordt zodoende steeds groter dat deze exotische trekvlinder ook in de buurt van jouw achtertuin of zelfs balkon fladdert.

Betekenis van kolibrievlinder

Zo'n opvallende vlinder als de kolibrievlinder krijgt natuurlijk (bij)namen. Vroeger werd het diertje ook wel meekrapvlinder genoemd, omdat de rups in die tijd vooral leefde op meekrap, een plant die de rode kleurstof alizarine leverde. Door het

WIL JE MET MIJ RUILEN?

enorme tempo waarmee hij van bloem tot bloem vliegt, kreeg de kolibrievlinder ook wel de bijnaam onrustvlinder. En ook de Latijnse benaming van de kolibrievlinder is goed te verklaren. *Macroglossum* komt van *makros*, dat groot of lang betekent, en *glosse* betekent tong. Treffend, want de tong van de vlinder is uitgerold even lang als zijn lijfje. Vooral als hij voedsel zoekt, is de gelijkenis tussen de kolibrievlinder en de kolibrie groot. Met snel wapperende vleugeltjes houdt de vlinder zichzelf net als de kolibrie stil in de lucht, steekt zijn lange roltong ver in een bloem, waarna hij er weer snel vandoor gaat naar de volgende plant.

Schuwe nachtvlinder

De kolibrievlinder is erg schuw. Als je er een spot, is het verstandig om niet te veel te bewegen en weinig geluid te maken, anders is hij er meteen vandoor. De meeste kolibrievlinders worden gespot in augustus en september en zijn overdag en in de ochtend- en avondschemering actief. Het is een dagactieve nachtvlinder, zoals dat heet. Dagactieve nachtvlinders trillen met de vleugels om zich op te warmen en je herkent ze aan hun antennes. Die zijn breder dan bij een dagvlinder en een beetje knotsvormig, terwijl dagvlinders twee dunne sprietten met een knopje bovenaan als antennes hebben. Terwijl de kolibrievlinder onrustig tussen de bloemen heen en weer fladdert, zie je steeds het oranje van de onderkant van de vleugels en de oranje vlekken bovenop de achtervleugels. De oranje vlekken dienen als schrikkleur om vijanden op afstand te houden. Ook het achterlijfje is bijzonder: daaraan zitten lange zwarte haren, net als de staartveren van de kolibrievogel.

WIL JE MET MIJ RUILEN?

Van welke planten en bloemen eet de kolibrievlinder?

De vlinders houden van planten met veel bloemen en die veel nectar afgeven. Ook de kolibrievlinder is daarom dol op de vlinderstruik (Buddleja). De bladverliezende heester bloeit van juli tot oktober met paarse of witte bloempluimen. Vlambloem (Phlox) is een favoriet en is er in rood tot roze, oranje, violet, blauw en wit. Andere planten waarmee je kans maakt op een kolibrievlinder zijn valeriaan (Valeriana), zeepkruid (Saponaria), ijzerhard, kamperfoelie en lavendel. Leuk om te weten: de kolibrievlinder doet een dagelijks rondje langs dezelfde bloemen. Hij heeft dus een prima geheugen.

De waardplant van de rups

Nadat ze de winter in het warmere Zuid-Europa hebben doorgebracht, komen kolibrievlinders naar het noorden. Hier paren ze, waarna het vrouwtje de groene, glanzende eitjes één voor één afzet op de waardplant. De waardplant van de kolibrievlinder is meestal geel walstro (*Galium verum*) of meekrap (*Rubia tinctorum*). Nadat de rupsen zijn uitgekomen, eten ze zich rond aan deze waardplant. De rupsen zijn donkergroen

WIL JE MET MIJ RUILEN?

en hebben onderaan een opvallend geel doortje zitten om vijanden mee af te schrikken. Na een paar weken verpopt de rups in de grond. Hij drukt daarbij de grond aan, zodat hij in een kleine holte komt te zitten. Na twee weken wurmt de witte pop zich uit de grond en kruipt er een kolibrievlinder uit. Het verfrommelde beestje moet eerst rust nemen, zodat het zijn vleugels kan oppompen en de vleugels kunnen uitharden. Na een uurtje fladdert hij er al vandoor.

Overwinteren in Nederland

De kolibrievlinder wordt steeds vaker ook tijdens de wintermaanden in Nederland gespot. Sommige wagen het er namelijk op om niet weg te trekken in het najaar, maar te blijven. Daar kleeft een risico aan. Een zachte winter kunnen deze nachtvlinders overleven, maar als de temperatuur daalt naar $-10\text{ }^{\circ}\text{C}$, is het einde verhaal. Door een vlinderkastje in de tuin op te hangen, help je de vlinder tijdens de koude maanden een handje.

Bron: www.buitenleven.nl/kolibrievlinder/

WIL JE MET MIJ RUILEN?

Woorden voor de kaartjes

nachtvlinder	snel	vlambloem
trekvlinder	schuw	donkergroen
tuin	zomer	doorntje
planten	dagvlinder	prima geheugen
meeekrapvlinder	antennes	waardplant
bloem	oranje	walstro
tong	schrikkleur	rups
lijfje	haren	meeekrap
vleugels	witte pop	lavendel
voedsel	nectar	vlinderkastje
kolibrievlinder	heester	